

Het efficiënt beheersen van staartrisico's met slimme optie-strategieën

Een exclusieve white paper voor de Nederlandse pensioenmarkt

Inhoud

Highlights	2
Waarom juist nu neerwaarts risico afdekken?	2
Voordelen van risicobeheer met opties	4
Dynamische aanpak reduceert kosten van afdekking	5
Allianz Global Investors' Dynamic Tail Risk Management propositie	6
risklab as a solutions partner	6
Toevoeging DTRM vanuit VEV- en risico-rendementsperspectief: wat levert het concreet op?	7
Voordelen DTRM tijdens het Transitie-FTK en het nieuwe pensioencontract	10
Conclusie	11
Introductie risklab	11
Contactgegevens	12

1 Vastgesteld kan worden dat marktcrises elkaar sneller opvolgen en heviger zijn van aard. Zonder adequaat risicobeheer kunnen deze de dekking van Nederlandse pensioenfondsen raken, wat uiteindelijk kan leiden tot een lager pensioen voor de deelnemer door korting op de aanspraak.

2 Pensioenfondsen hebben verschillende mogelijkheden om staartrisiko's te beheersen. Een op opties gebaseerde afdekking van dit risico heeft interessante voordelen waarvan de belangrijkste is dat het maximale verlies vooraf kan worden bepaald en geen actief ingrijpen vergt.

3 De hoge opportunity cost van een afdekkingsstrategie met opties, waarover in verschillende wetenschappelijke publicaties wordt geschreven, is voor een bepaald deel het gevolg van een statische benadering en vereenvoudigde veronderstellingen. De Dynamic Tail Risk Management (DTRM) strategie van risklab is dynamisch en weet hierdoor de afdekkingskosten sterk te reduceren.

4 Een uitgewerkte case study toont aan dat het toevoegen van Dynamic Tail Risk Management aan een typische portefeuille van een Nederlands pensioenfonds leidt tot gemiddeld 20% VEV besparing. Dit vrijgekomen VEV budget kan worden ingezet om meer te beleggen in hoger renderende beleggingscategorieën wat de efficiëntie van de portefeuille, in termen van risico en rendement, ten goede komt. Daarnaast wordt het neerwaarts risico afgedekt, zelfs als het vrijgekomen VEV budget opnieuw wordt ingezet.

5 Ook onder het nieuwe pensioencontract, waarbij pensioenfondsen eens per 5 jaar de risicohouding van de deelnemers moeten bepalen aan de hand van KPI's, heeft Dynamic Tail Risk Management significante voordelen omdat de pensioenuitkomst in een worst-case scenario (5% percentiel) zal toenemen door de afdekking.

Waarom juist nu neerwaarts risico afdekken?

In maart 2020 werden de financiële markten zwaar getroffen door de coronapandemie en daalden de beurzen met een snelheid die ongekend is in de geschiedenis. Zelfs de beurscrashes van 1929 en 1987 en de wereldwijde financiële crisis werden overschaduwd door deze recente ontwikkelingen, vooral wat betreft de snelle impact op de financiële markten en de reële economie. Uniek was tevens de hoge volatiliteit op de financiële markten, die tot uiting kwam in zeer hoge dagelijkse koersuitslagen en volatiliteitsindices. Zo waren er handelsdagen waarin de S&P 500-index binnen een range van +/-9% bewoog en steeg de VIX tot 82 punten, een waarde die zelfs hoger lag dan op het hoogtepunt van de financiële crisis in het najaar van 2008.

Figuur 1 illustreert de snelheid en intensiteit van de huidige Corona-crisis in vergelijking met vroegere marktturbulenties zoals de Dotcom-crisis, de Wereldwijde Financiële Crisis of de escalatie van de wereldwijde handelsconflicten aan het eind van 2018. De figuur toont de ontwikkeling van de S&P 500 Total Return Index in procenten tijdens deze marktcrises.

In het algemeen kan worden vastgesteld dat marktcrises vandaag de dag elkaar sneller opvolgen en heviger zijn van aard, hetgeen kan worden verklaard door de toenemende fysieke en technologische verbondenheid in de wereld in de wereld. Daarnaast kan de toegenomen explosiviteit van volatiliteit op financiële markten worden verklaard door het toenemende handelsaandeel van systematische tradingstrategieën als trendvolgende CTA's en op volatiliteit gebaseerde risico pariteits-fondsen. Dergelijke strategieën zijn doorgaans genoodzaakt om hun posities af te bouwen wanneer de koersen onder bepaalde niveaus komen of wanneer de volatiliteit snel toeneemt.

Tradingstrategieën met hoge frequentie en/of op basis van algoritmen verergeren bovendien het probleem omdat zij hun "machines" uitschakelen bij hoge stressniveaus op de financiële markten, wat resulteert in opgedroogde marktliquiditeit.

“Risicobeheer wordt vaak gereduceerd tot de zuivere risicodimensie. Niets is echter minder juist. Effectief risicobeheer maakt beleggen in een hoger renderende asset allocatie mogelijk en biedt daarmee een oplossing voor de rendementsuitdaging waar veel beleggers vandaag de dag voor staan.”

Sven Treu, *Head of Risk Management Solutions*

Dergelijke marktdynamiek zal in de toekomst waarschijnlijk blijven bestaan en wellicht zelfs toenemen, wat zal resulteren in een hogere frequentie en grotere explosiviteit van marktcorrecties, net zoals in maart/april 2020.

Dergelijke extreme marktcorrecties doen de dekkingsgraad van een pensioenfonds geen goed en kunnen leiden tot korting op pensioenaanspraken en/of -indexatie of een plicht van de sponsor tot financiering van een tekort.

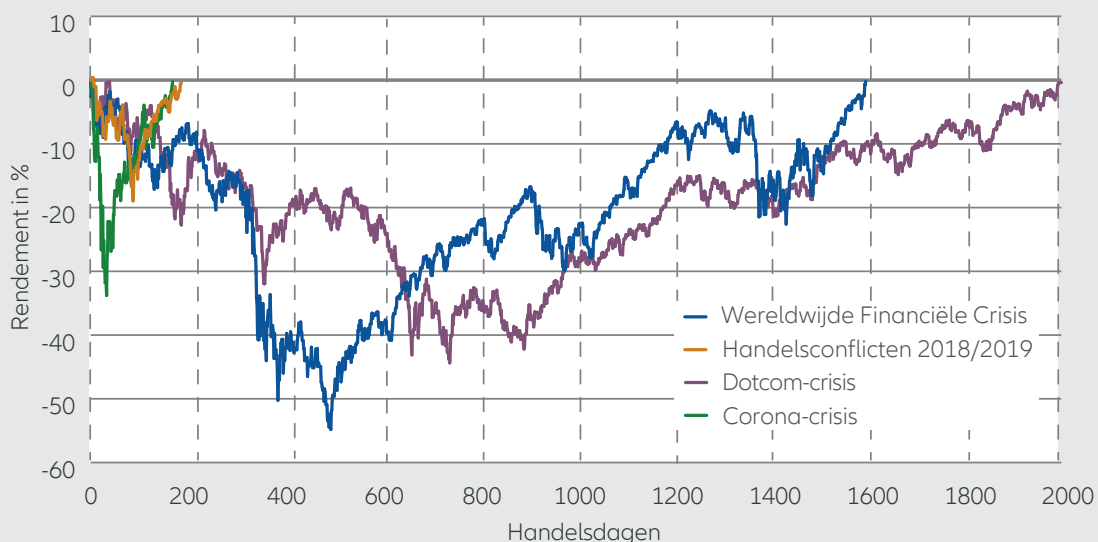
Veel Nederlandse pensioenfondsen zitten in een herstelplan en worden daarom beperkt bij het inrichten van de portefeuille door het maximale risicoprofiel dat wordt gedefinieerd door het model voor het vereist eigen vermogen (VEV). In de huidige omgeving van ultra lage rentes vormt aandelenrisico (S2) de belangrijkste component van het risicoprofiel, en het afdekken van een deel van dit risico kan risicobudget vrijmaken om op efficiëntere wijze in hoger renderende asset classes te investeren.

Tenslotte zal de dekkingsgraad van een Nederlands

pensioenfonds in het kader van de aanstaande nieuwe pensioenwet een rechtstreeks effect hebben op het niveau van uitkeringen aan pensioendeelnemers. Dit geldt zowel tijdens het Transitie FTK als daarna. De uitkomsten van de scenario stresstests die in het nieuwe kader worden gebruikt, met name de neerwaartse scenario's die het meest relevant zijn voor het bepalen van de uitkeringen, zijn beter wanneer een pensioenfonds het neerwaartse risico afdekt.

In de volgende secties introduceren wij een dynamische strategie voor risicobeheer op basis van opties, die gericht is op beperking van het neerwaartse risico tegen beperkte kosten, die tevens vanuit regelgevend perspectief aanvaardbaar is en pensioenfondsen in staat stelt om deelnemers duurzamere uitkeringen te bieden. Daarna worden de VEV-voordelen van toevoeging van deze strategie cijfermatig inzichtelijk gemaakt voor verschillende typen model asset allocaties en wordt getoond hoe dit bespaarde VEV budget opnieuw kan worden ingezet om een betere risico-rendementsverhouding te realiseren.

Figuur 1: Rendement van de S&P 500 Total Return Index tijdens verschillende stressscenario's

Bron: Bloomberg (respectieve periodes 1 maart 2020 tot 30 september 2020)

Voordelen van risicobeheer met opties

Er is een breed scala aan benaderingen voor beleggers met een wens om neerwaartse risico's te beperken tegen bescheiden kosten. In dit white paper introduceren we een strategie voor risicobeheer die gebaseerd is op putopties en die, door de dynamische aanpak, opportunitykosten relatief laag houdt en tegemoet komt aan kritiekpunten in andere publicaties op statische putoptiestrategieën.

De algemene stelling dat het afdekken van neerwaarts risico in stabiele of stijgende markten gepaard gaat met opportunitykosten gedurende de looptijd van de putoptie is in principe juist. Het fundamentele idee achter het kopen van een putoptie is dat men opportunitykosten aanvaardt in jaren van rustige markten om beschermd zijn in jaren van marktstress en dan vooral tijdens verrassende marktdalingen. Net als bij een verzekering moet voor deze risicobescherming een premie worden betaald, die afhankelijk is van de marktomgeving. Hoe turbulenter het huidige marktklimaat, hoe duurder de afdekking.

Daarom adviseren wij om afdekking van neerwaarts aandelenrisico bij voorkeur te implementeren tijdens marktkalmte.

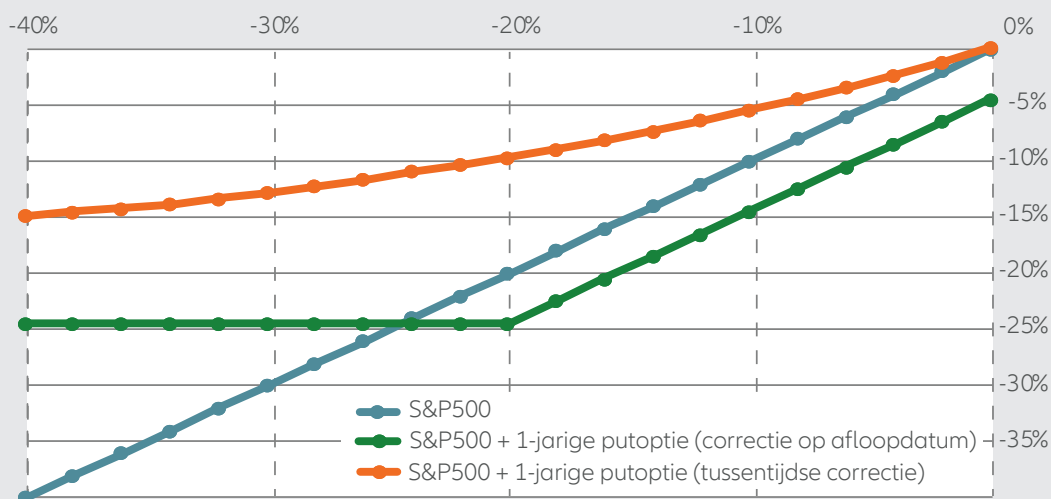
Maar waarom zouden beleggers een premie betalen voor een optie terwijl dit niet nodig is voor veel andere derivaten die ook kunnen worden ingezet ter

afdekking? Het voordeel van een putoptie is enerzijds dat de belegger het maximale verlies op een niveau kan vaststellen dat onafhankelijk is van de snelheid en de diepte van een onverwachte crisis. Zo is er geen noodzaak voor de belegger om in te grijpen in de afdekking en om regelmatig beleggingsbeslissingen te nemen in een turbulente markt.

Anderzijds, profiteert de gekochte putoptie tijdens perioden van marktstress bovendien van de toenemende impliciete volatiliteit (het ingeprijsde risico en een van de belangrijkste waardedrijvers van de optie). Hoe groter een marktdaling is, des te groter de impact van dit fenomeen op de optiewaarde en daarmee op het uiteindelijke kostenniveau van de afdekking.

Ter illustratie, een putoptie met een beschermingsniveau van bijvoorbeeld 20% zal het verlies van de aandelenbelegging op de vervaldag beperken tot 20% (plus de premie). In perioden van marktstress en daaraan gekoppelde toenemende volatiliteit voor aflooptdatum, biedt de putoptie een aanzienlijk meer risicobescherming (zie figuur 2). Daarom zal adequate modellering en het rekening houden met volatiliteitsstijgingen tijdens perioden van marktstress moeten worden meegenomen in de hedgeconstructie om de opportunitykosten van de afdekking te reduceren.

Figuur 2: Risicobeschermingsprofiel van een 20% out-of-the-money putoptie op de S&P500

In geval van een tussentijdse correctie wordt uitgegaan van een volatiliteitsstijging met de helft van de omvang van de beweging op de aandelenmarkt en wordt de prijs van de optie op dezelfde dag herzien. In geval van een correctie op aflooptdatum wordt de prijs van de optie op de aflooptdatum herzien, rekening houdend met de beweging op de aandelenmarkt.

Bron: Bloomberg (optiewaarderingsdatum op 31 oktober 2020, looptijd 1 jaar, strike-niveau 80%, premie ca. 4.4%).

Dynamische aanpak reduceert kosten van afdekking

De hoge opportunitykosten van op opties gebaseerde afdekkingsstrategieën waarvan in verschillende publicaties melding wordt gemaakt, kunnen tot op zekere hoogte worden teruggevoerd tot sterk vereenvoudigde veronderstellingen. Vaak wordt uitgegaan van een vaste looptijd en strike-niveau van de te kopen putoptie, alsmede een vaste doorroldatum (vaak op de vervaldag). Door deze parameters vooraf al te fixeren, wordt de optie-analyse sterk vergemakkelijkt. Echter, door deze statische benadering, wordt impliciet afgezien van de gunstige effecten van het hebben van een groter universum in termen van tijd, looptijd en strike-niveau.

Met andere woorden, door deze parameters te fixeren, wordt een deel van de informatie uit en dynamiek van de optiemarkt volledig genegeerd. Figuur 3 toont voor twee verschillende data het impliciete volatiliteitsoppervlak van de S&P500, ofwel het ingeprijsde risico bij verschillende strike-niveaus en looptijden. 31 Januari 2020 was een moment van relatieve marktkalmte; 23 maart 2020 een moment van relatieve marktstress. Te zien is dat de volatiliteits-oppervlakten sterk verschillen. Allereerst ligt het niveau van het oppervlak hoger tijdens de periode van marktstress wat impliceert dat het op dat moment afdekken van neerwaarts marktrisiko relatief duur is. Dit is onvermijdelijk. Echter, op het volatiliteitsoppervlak tijdens marktstress liggen kansen om afdekkingskosten te reduceren omdat het niveau niet overal even hoog is. Dit toont aan dat het fixeren van parameters, ofwel het richten op 1 punt op het volatiliteitsoppervlak, niet optimaal kan zijn.

Hoewel het getoonde volatiliteitsoppervlak eenvoudig lijkt, is het geconstrueerd uit enkele duizenden beursgenoteerde opties op de S&P500. Over het algemeen is elke individuele optie of een combinatie van opties potentieel geschikt om voor de gewenste afdekking van een belegger te zorgen. Echter, om dit te realiseren is specialisme vereist omdat een enorme hoeveelheid data gecombineerd moet worden. In een vereenvoudigde en statische benadering worden dergelijke complexe calculaties vaak vermeden. Het kiezen van de meest kostenefficiënte optie of combinatie van opties voor een gewenste afdekking door gebruikmaking van het volledige volatiliteitsoppervlak zou echter een centrale bouwsteen moeten zijn voor een afdekkingsstrategie op basis van opties.

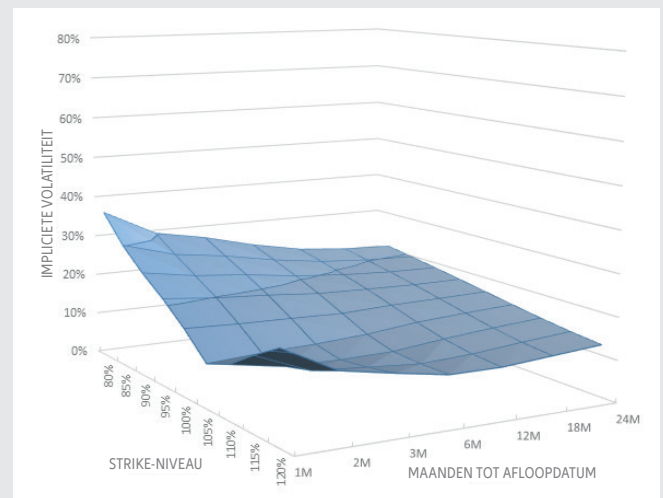
Tenslotte kunnen vraagtekens worden geplaatst bij de keuze voor het louter doorrollen van opties op aflooptdatum. Doorrollen op de vervaldag creëert een zeer uitgesproken timingrisico aangezien de afdekkingskosten op de doorroldatum zeer hoog kunnen

zijn. Ook bieden opties met korte looptijd (vooral die met een zeer laag strike-niveau) minder bescherming, wat kan worden verklaard door relatief lage gevoeligheid voor veranderingen in aandelenkoersen en -volatiliteit.

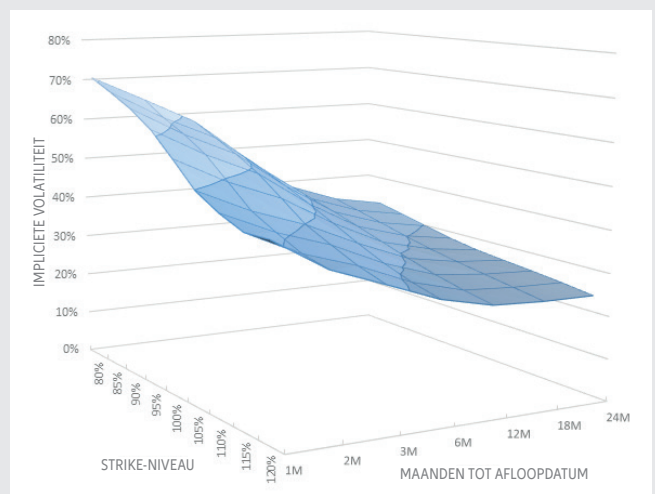
Om alle hierboven genoemde redenen moet een afdekkingsstrategie op basis van opties dynamisch en niet statisch zijn. Een dynamische aanpak betekent dat optieparameters als aflooptdatum, strike-niveau, herbalanceringsmoment enzovoort dynamisch worden geselecteerd op basis van alle beschikbare informatie die in de optiemarkt zit.

Figuur 3: Impliciete volatiliteitsoppervlakken van de S&P500

Per 31 januari 2020.

Per 23 maart 2020.

Bron: Bloomberg

Allianz Global Investors' Dynamic Tail Risk Management propositie

Onze Dynamic Tail Risk Management (DTRM) strategie is ontwikkeld door risklab, een gespecialiseerde afdeling voor risicobeheer en -advies binnen Allianz Global Investors (uitgebreide introductie volgt later), om een oplossing te bieden voor eerdergenoemde nadelen van de statische afdekkingsstrategieën. De optieportefeuille in onze benadering bestaat uit een dynamisch veranderende set van onafhankelijk gestuurde optiestrategieën met opties die op verschillende momenten doorgerold worden waardoor verschillende risico-horizons mogelijk worden.

In onze benadering van risicobeheer passen wij de afdekking aan in een veranderende marktomgeving, met als doel bescherming bieden tegen het onverwachte correctie op aandelenmarkten en het minimaliseren van de opportunitykosten van deze bescherming door de optie(constructie) op te zetten en door te rollen in de meest gunstige marktomstandigheden. Onze interne infrastructuur stelt ons in staat de optimale optieportefeuille te modelleren uit een groot optie-universum en om maatwerkoplossingen te bieden voor specifiek klantwensen en -doelen.

risklab als solutions partner

Matthias Pezij
(Partner bij
Lestrade Financial
Services)

De afgelopen jaren hebben wij veel institutionele beleggers geholpen bij het beoordelen en inzichtelijk maken van uitbestede beleggingsactiviteiten. Parallel daaraan hebben we gezien dat asset managers terugkeren naar hun kernactiviteiten en en hun waardeproposities herdefiniëren.

Wij verwachten dat de toekomst van fiduciair beheer zal veranderen van een we-do-it-all model naar een model waarbij een sterke oversight manager een platform van gespecialiseerde samenwerkingspartners faciliteert.

risklab is sterk gepositioneerd om een van die gespecialiseerde partners voor derivatenoplossingen te zijn en zij kunnen helpen met zowel strategieontwerp als met een slimme en kostenefficiënte uitvoering.

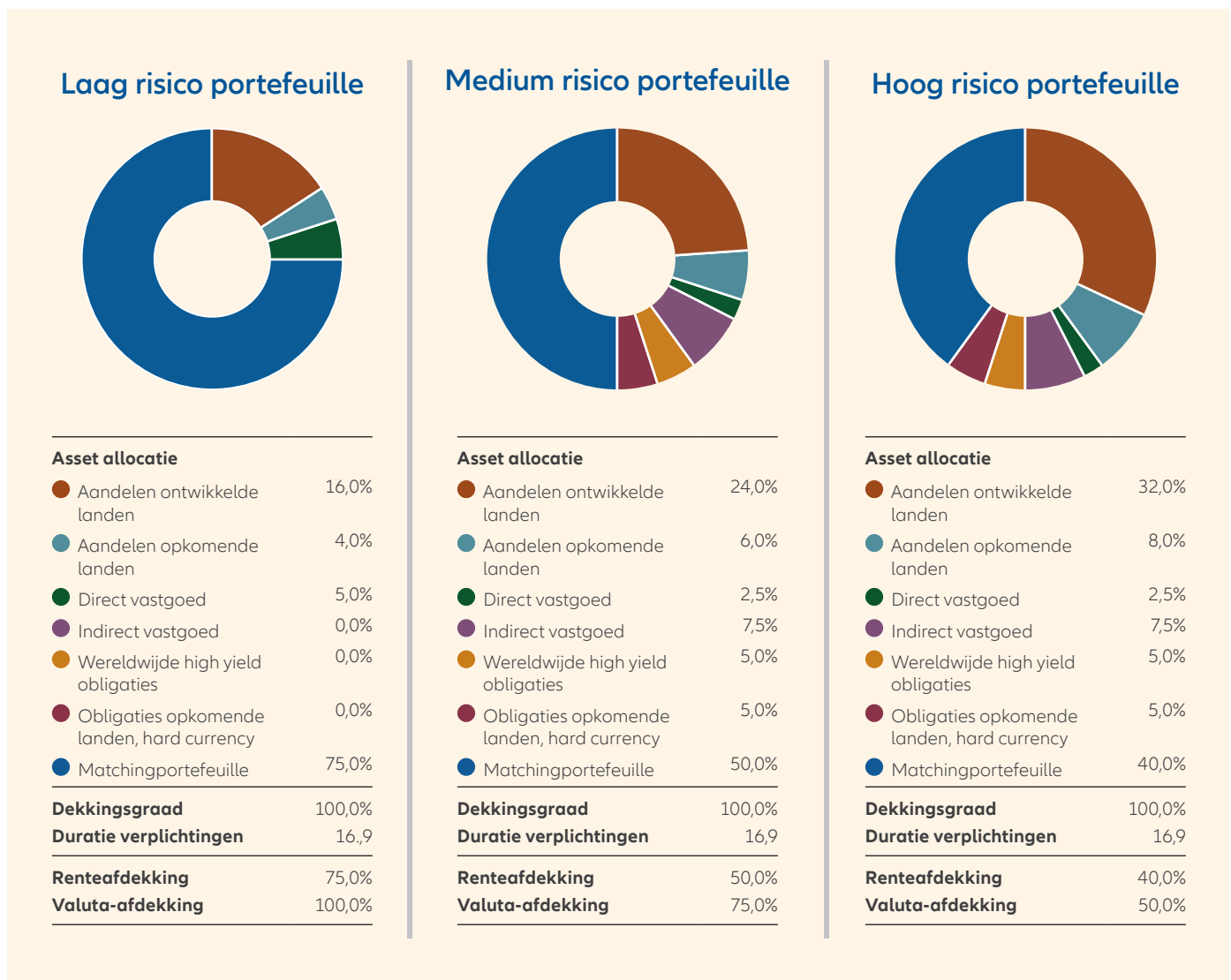
Het hebben van sterke partners wordt steeds belangrijker met de implicaties van het nieuwe pensioenakkoord aan de horizon, waar pensioenfondsen de beleggingspuzzel moeten oplossen voor het huidige FTK, transitie-FTK en het nieuwe pensioencontract.

Toevoeging DTRM vanuit VEV- en risico-rendementsperspectief: wat levert het concreet op?

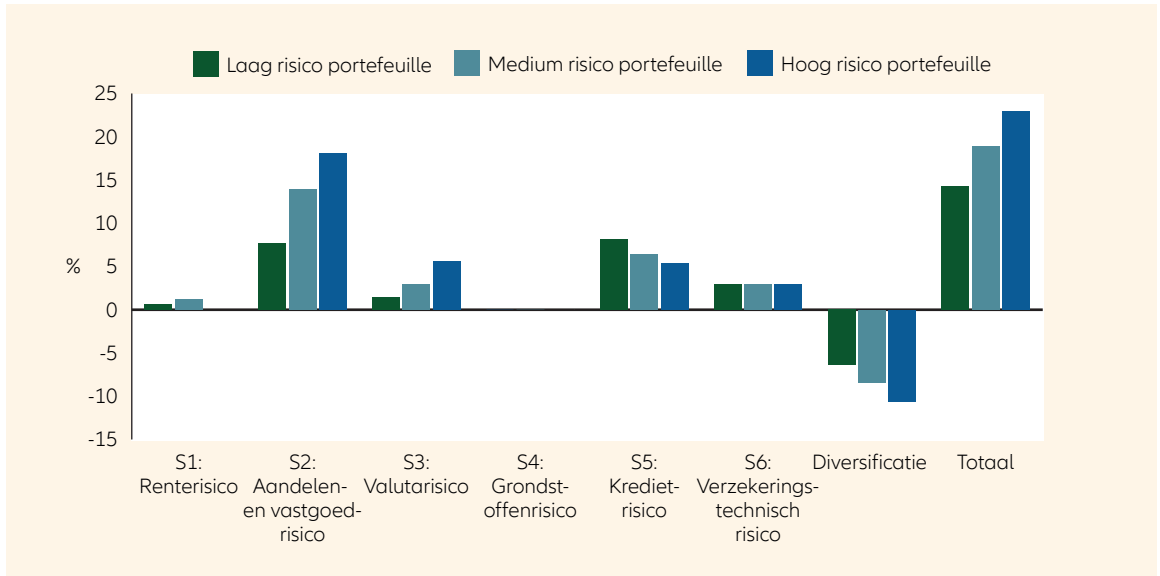
In deze sectie worden de gunstige VEV- en totale risico/rendementseffecten van DTRM cijfermatig inzichtelijk gemaakt voor een typische asset allocatie van een Nederlands pensioenfonds. Omdat pensioenfondsen verschillende risicotoleranties hebben, tonen wij de uitwerking voor 3 portefeuilles:

- Laag risico portefeuille
- Medium risico portefeuille
- Hoog risico portefeuille

De asset allocatie, dekkingsgraad, duratie van verplichtingen en het niveau van rente- en valutaafdekking van elk van deze 3 portefeuilles is hieronder weergegeven:

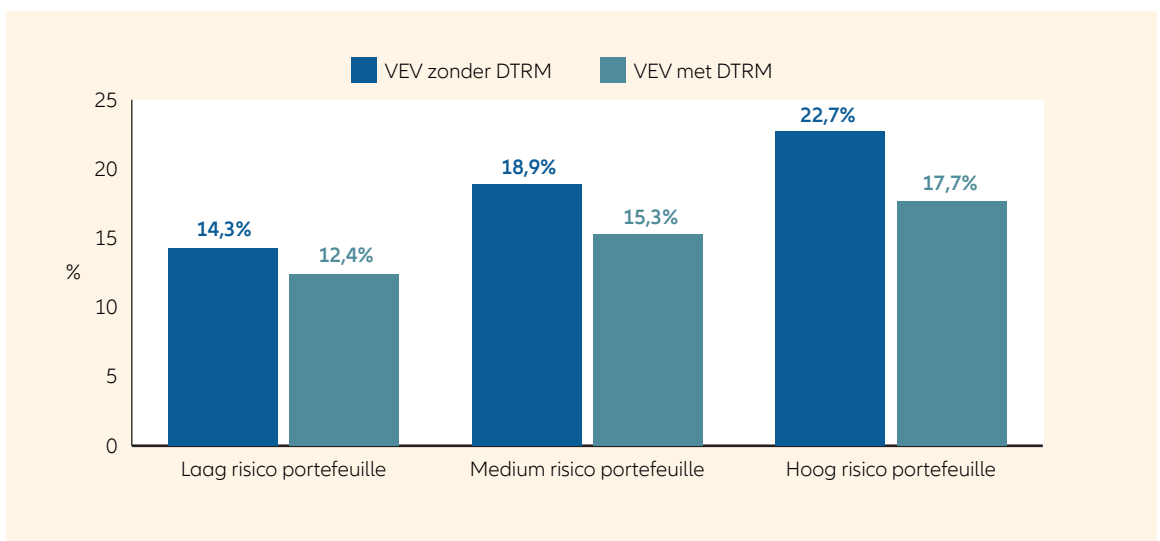

Onderstaande grafiek toont de VEV-componenten voor elk van deze portefeuilles, evenals de totale VEV van de portefeuille.

Geconstateerd kan worden dat het VEV van de portefeuilles vooral wordt bepaald door het aandelen- en vastgoedrisico (S2) en het kredietrisico (S5).

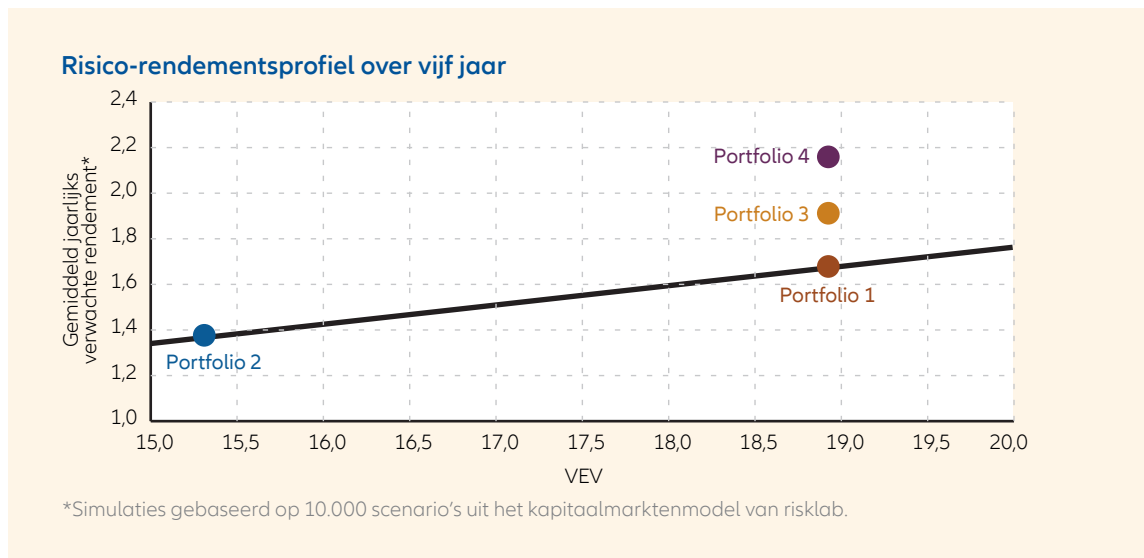
Zoals eerder aangegeven is DTRM in hoge mate aanpasbaar en kan het volledig worden afgestemd op de specifieke afdekkingsbehoeften van de belegger. Voor nu is aangenomen dat het Nederlandse pensioenfonds het neerwaartse risico op aandelen ontwikkelde landen wil beperken tot 20% voor een periode van 1 jaar door middel van toevoeging van DTRM. De volgende grafiek toont het VEV van de 3 portefeuilles voor en na toevoeging van DTRM, waarbij de optiepreizen zijn gebaseerd op de marktstandigheden per 30 juni 2021:

Vastgesteld kan worden dat het toevoegen van DTRM aan de portefeuille voor elk van de asset allocaties het neerwaartse risico aanzienlijk vermindert. Ook vanuit het wettelijke kader wordt dit zo beoordeeld; gemiddeld wordt het VEV namelijk met ongeveer 20% vermindert en dit cijfer neemt toe naarmate procentueel meer in aandelen ontwikkelde landen wordt belegd.

Het is voor het pensioenfonds echter ook mogelijk dit bespaarde VEV opnieuw in te zetten om de exposure naar hoger renderende asset classes te vergroten. Onderstaande grafiek maakt dit inzichtelijk en toont het VEV en verwachte rendement van 4 verschillende portefeuilles:

- **Portfolio 1** de Medium Risico Portefeuille zonder DTRM
- **Portfolio 2** de Medium Risico Portefeuille met DTRM
- **Portfolio 3** de Medium Risico Portefeuille met DTRM en een 9,2% hogere allocatie naar aandelen ontwikkelde landen, gefinancierd uit de allocatie naar staatsobligaties
- **Portfolio 4** de Medium Risico Portefeuille met DTRM en een 8,2% hogere allocatie naar private equity, gefinancierd uit de allocatie naar staatsobligaties

Geconcludeerd kan worden dat, door DTRM toe te voegen aan de asset allocatie van een pensioenfonds, VEV vrijkomt dat kan worden heringezet om meer te beleggen in hoger renderende asset classes zodat gunstige rendements- en/of risicoeffecten te realiseren zijn. De positieve rendementseffecten zijn cruciaal in de huidige, historisch zeer lage renteomgeving. Daarnaast is het neerwaarts risico kleiner, zelfs als het vrijgekomen VEV opnieuw wordt ingezet. DTRM stelt Nederlandse pensioenfondsen dus in staat om het rendement, het neerwaartse risico of beide te verbeteren zonder een noodzaak tot allocatie van meer kapitaal door een, vanuit oogpunt van regelgeving, efficiëntere inzet van kapitaal. Zij zullen hierdoor soepeler de overgang kunnen maken naar de nieuwe pensioenwet en een beter risicobeheer kunnen aanbieden.

“Risicobeheer zit in het DNA van een verzekeraar. Allianz Global Investors is onderdeel van een van ‘s werelds grootste en meest ervaren verzekeringsgroepen en is daarom een aangewezen partner in oplossingen voor risicobeheer.”

Tim Soetens, *Director, Head of Benelux Business Development & Netherlands Branch Manager*

Voordelen DTRM tijdens het Transitie-FTK en het nieuwe pensioencontract

Nu we de gunstige VEV-effecten hebben aangetoond van het toevoegen van DTRM aan de portefeuille van een Nederlands pensioenfonds en verschillende mogelijkheden hebben laten zien om het bespaarde VEV opnieuw in te zetten om gunstige rendements- en/of risicoeffecten te realiseren, is het zinvol om te evalueren of er gunstige effecten zijn voor pensioenfondsen die opteren voor het Transitie-FTK vooruitlopend op het pensioenakkoord.

Hoewel het pensioenakkoord nog niet definitief is, moeten pensioenfondsen zoals het er nu naar uitziet eens in de 5 jaar de risicohouding van de deelnemers in het pensioenfonds vastleggen per leeftijdscohort. Deze risicohouding wordt vastgelegd aan de hand van twee maatstaven voor actieve deelnemers, namelijk het verwachte

pensioenresultaat (50e percentiel van het pensioenresultaat van een stochastische simulatieberekening) en het verwachte pensioenresultaat in een worst case scenario (5e percentiel van het pensioenresultaat dat uit eenzelfde stochastische simulatieberekening naar voren komt). Voor gepensioneerden is er een aanvullende maatstaf, namelijk de gemiddelde variabiliteit tussen het pensioenresultaat op lange termijn in vergelijking met de eerste pensioenuitkering na pensioering. Uit onze berekeningen blijkt dat een pensioenfonds de risicohouding kan verbeteren door toevoeging van DTRM aan de portefeuille, omdat het pensioenresultaat in een worst-case scenario zal toenemen ten opzichte van de huidige situatie.

Verbeteren van risico-rendementsverhouding met slimme oplossingen

Hen Veerman
(Partner bij Triple
A Risk Finance)

In ons ALM-advies voor pensioenfondsen en verzekeraars zien wij dat de zoektocht naar rendement momenteel een belangrijke drijfveer is voor de asset allocatie keuze.

Zowel pensioenfondsen als verzekeraars zullen specifieke randvoorwaarden hanteren, aangezien pensioenfondsen doorgaans grote kortingen op de pensioenuitkeringen willen vermijden en verzekeraars een minimum solvabiliteitsratio hebben vastgesteld welke niet onderschreden mag worden.

Gezien de huidige hoge marktwaarderingen lijkt het neerwaartse risico groter dan ooit, waardoor er een grote behoefte bestaat naar mogelijkheden om voor de lange termijn aanvullend rendement te genereren in combinatie met een beperkt risico op tegenvallers op de korte termijn. Met DTRM biedt risklab een oplossing die het grote neerwaartse risico afdekt en zelfs de portefeuille-efficiëntie na kosten verbetert voor de lange termijn belegger. Vooral de slimme manier van financiering van afdekking van staartrisiko maakt de oplossing zeer kosteneffectief en eenvoudig implementeerbaar.

Conclusie

De recente turbulenties tijdens de Coronapandemie hebben aangetoond hoe belangrijk een stabiel en robuust kader voor risicobeheer is. In antwoord daarop is een dynamische, op opties gebaseerde afdekkingsstrategie een aantrekkelijke propositie voor Nederlandse pensioenfondsen. Definieerbare bescherming, maatwerk, voorspelbare kosten, een hoger verwacht rendement bij gelijkblijvend risico en het reduceren van VEV zijn de meest prominente voordelen.

Introductie risklab

risklab is een gespecialiseerd team binnen Allianz Global Investors, met meer dan EUR 90 miljard aan assets waarover men adviseerde per 31 maart 2021. Dit team van meer dan 60 risicospecialisten wereldwijd ontwikkelt adviesdiensten en -oplossingen die zijn toegesneden op individuele beleggingsdoelstellingen en fungeert als strategisch adviseur voor institutionele beleggers.

risklab-oplossingen worden aangepast aan elke specifieke klantsituatie en zijn zo ontworpen dat ze mee-evolueren met veranderende klantomstandigheden en -behoeften.

De diensten van het team bestrijken op holistische wijze de volledige beleggingswaardeketen. De expertise ligt in het leveren van advies en oplossingen op het gebied van assetallocatie en portefeuilleconstructie, risicobeheer, levenscyclus pensioenoplossingen, alternatieve beleggingen en duurzame beleggingen.

risklab maakt gebruik van de meest vooraanstaande kwantitatieve methoden en kan bogen op een wereldwijd netwerk van academische partnerships. Dit stelt hen in staat precisie-maatwerk te leveren die wordt gekenmerkt door een hoge mate van nauwkeurigheid en precisie, operationele stabiliteit en schaalbaarheid.

Bovendien faciliteert risklab een digital-first benadering, met intuïtieve online tools voor zowel interne als externe klanten.

Bij AllianzGI staan we altijd open voor vragen en dialoog. Als u dit onderwerp verder wilt bespreken met ons, dan treft u hieronder onze contactgegevens:

Tim Soetens

Director

Head of Business Development BeNeLux

+31 6 3199 4381

Tim.Soetens@allianzgi.com

Sjoerd Angenent

Director

Institutional Business Development Belgium & Netherlands

+31 6 1013 7222

Sjoerd.Angenent@allianzgi.com

Voor meer informatie over risklab kunt u terecht op onze website door de QR-code hieronder te scannen met de camera van uw mobiele telefoon of tablet.

Belangrijke informatie

Beleggen houdt risico in. De waarde van een belegging en de inkomsten daaruit kunnen zowel dalen als stijgen en het is mogelijk dat beleggers niet het volledige belegde bedrag terugkrijgen.

In het verleden behaalde resultaten zijn geen betrouwbare indicator voor toekomstige resultaten. Als de valuta waarin de in het verleden behaalde resultaten worden weergegeven, verschilt van de valuta van het land waarin de belegger woonachtig is, dan dient de belegger zich ervan bewust te zijn dat als gevolg van de wisselkoersschommelingen de getoonde resultaten hoger of lager kunnen uitvallen indien deze worden omgerekend in de lokale valuta van de belegger.

De hierin neergelegde standpunten en meningen, die zonder voorafgaande kennisgeving kunnen worden gewijzigd, zijn die van de emitterende vennootschappen op het tijdstip van publicatie. De gebruikte gegevens zijn ontleend aan diverse bronnen en worden geacht juist en betrouwbaar te zijn, maar zijn niet onafhankelijk geverifieerd; de juistheid of volledigheid ervan wordt niet gegarandeerd en er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor enige directe of indirecte schade die voortvloeit uit het gebruik ervan, tenzij veroorzaakt door grove nalatigheid of opzettelijk wangedrag. De voorwaarden van elke onderliggende aanbieding of overeenkomst die is of zal worden gedaan of gesloten, zijn doorslaggevend.

Dit is een marketingmededeling van Allianz Global Investors GmbH, www.allianzgi.com, een beleggingsmaatschappij met beperkte aansprakelijkheid, opgericht in Duitsland, met zetel te Bockenheimer Landstrasse 42-44, 60323 Frankfurt/M, ingeschreven bij de lokale rechtbank Frankfurt/M onder HRB 9340, erkend door de Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (www.bafin.de). Allianz Global Investors GmbH heeft in Nederland een bijkantoor opgericht, Allianz Global Investors GmbH, Netherlands Branch, die onderworpen is aan beperkte regelgeving van de Autoriteit Financiële Markten (www.afm.nl).

“risklab” en **risklab**¹ zijn handelsmerken die zijn geregistreerd in de Verenigde Staten van Amerika (VS), de Europese Unie (EU), Hongkong en verschillende andere rechtsgebieden. Juridisch eigenaar van de bovengenoemde handelsmerken is Allianz Global Investors GmbH, een Duitse vermogensbeheerder (Kapitalverwaltungsgesellschaft), geregistreerd bij de Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin) krachtens de Duitse wet op het vermogensbeheer (KAGB), die ook een vergunning heeft als aanbieder van financiële diensten in Duitsland. De inschrijving van dit merk geeft geen recht op het exclusieve gebruik van het woord RISK, of van het woord LAB, elk afzonderlijk en los van het merk.

AdMaster 1730720 / CD 3053